

การบาดเจ็บรุนแรงจากการตั้งใจทำร้ายตนเอง (Severe injury due to intension self - harm)

ปี พ.ศ. 2557 (ค.ศ. 2014) สำนักระบาดวิทยา ได้รับรายงานการบาดเจ็บรุนแรงจากการตั้งใจทำร้ายตนเอง จากโรงพยาบาล 33 แห่ง จำนวน 4,652 ราย ร้อยละ 2.89 ของการบาดเจ็บรุนแรงทุกสาเหตุ และสูงเป็นลำดับ 5 ผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการตั้งใจทำร้ายตนเอง เสียชีวิต 608 ราย ร้อยละ 13.07 ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่จังหวัดที่มีภูมิลำเนาอยู่ ร้อยละ 92.05 สถานพยาบาลที่รับรักษามากที่สุด 4 ลำดับแรก ได้แก่ รพม. นครราชสีมา ร้อยละ 7.50 รองลงมา รพศ. เชียงราย ประชาชนุเคราะห์ (6.34%) รพศ. นครปฐม (5.63%) และรพ. สวรรค์ประชารักษ์ (5.44%) อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชายเท่ากับ 1 : 1.1 ส่วนใหญ่ในกลุ่มอายุ 20 - 39 ปี ร้อยละ 53.57 รองลงมา 40 - 59 ปี (23.34%) และต่ำกว่า 19 ปี (15.67%) อาชีพจากการตั้งใจทำร้ายตนเองสูงสุด ได้แก่ ผู้ใช้แรงงาน ร้อยละ 42.72 รองลงมา ไม่มีอาชีพ (15.03%) และนักเรียน นักศึกษา (11.31%)

ผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการตั้งใจทำร้ายตนเองมีพฤติกรรมเสี่ยงการดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 18.90 ของผู้ที่ทราบประวัติการดื่ม เพศชาย มีการดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 76.22 เพศหญิง (23.78%)

วิธีการตั้งใจทำร้ายตนเองที่พบสูงสุด คือ การทำร้ายด้วยการกินสารอื่น สารเคมี สารพิษที่มีได้ระบุรายละเอียด (X69) ร้อยละ 22.08 รองลงมา ได้แก่ สารปราบวัชพืช สารฆ่าแมลง (X68) ร้อยละ 21.69 และวัตถุไม่มีคม (X78) ร้อยละ 15.61 โดยมีบ้านและบริเวณบ้านเป็นสถานที่เกิดเหตุการณ์ทำร้ายตนเองบ่อยที่สุด ร้อยละ 85.53 รองลงมา เป็นกลุ่มหอพัก/เรือนจำ (6.45%) ช่วงเวลาเกิดเหตุการณ์ ส่วนใหญ่ เกิดในช่วงเวลา 18.00 - 23.59 น. ร้อยละ 37.45 รองลงมา ช่วงเวลา 12.00 - 17.59 น. (27.90%) ช่วงเวลา 06.00 - 11.59 น. (20.42%) และต่ำสุดช่วงเวลา 0.00 - 05.59 น. (12.70%)

การเสียชีวิตจากการตั้งใจทำร้ายตนเอง ปี พ.ศ. 2557 (ค.ศ. 2014) 608 ราย ร้อยละ 7.56 ซึ่งสูงเป็นลำดับ 4 ของการเสียชีวิตทุกสาเหตุ ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่จังหวัดที่ผู้เสียชีวิตมีภูมิลำเนาอยู่ ร้อยละ 91.78 ผู้เสียชีวิตจากการตั้งใจทำร้ายตนเอง มีอัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย 1 : 3.3 พบมากในกลุ่มอายุ 40 - 59 ปี ร้อยละ 37.50 รองลงมา 20 - 39 (35.53%) และ 60 ปีขึ้นไป (3.03%) อาชีพที่พบเสียชีวิตสูงสุด ได้แก่ ผู้ใช้แรงงาน ร้อยละ 34.87 รองลงมา ไม่มีอาชีพ (20.72%) และเกษตรกร (17.11%)

ผู้เสียชีวิตจากการตั้งใจทำร้ายตนเอง มีพฤติกรรมเสี่ยงการดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 10.86 ของผู้ที่ทราบประวัติการดื่ม เพศชายดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 92.42 เพศหญิง (7.58%)

วิธีตั้งใจทำร้ายตนเองจนเสียชีวิตพบสูงสุด คือ การทำร้ายตนเองด้วยการแขวนคอ (X70) ร้อยละ 44.24 รองลงมา ได้แก่ สารปราบวัชพืช สารฆ่าแมลง (X68) (33.72%) และการกินสารอื่น สารเคมี สารพิษที่มีได้ระบุรายละเอียด (X69) (6.25%) บ้านและบริเวณบ้านเป็นสถานที่ผู้ตาย ทำร้ายตนเองจนถึงแก่ความตายมากที่สุด ร้อยละ 84.87 รองลงมา เป็นกลุ่มอื่น ๆ ที่ไม่ได้กำหนดไว้ เช่น ที่สาธารณะอื่น ๆ สะพานลอย ลานจอดรถ เป็นต้น (3.78%) ช่วงเวลาเกิดเหตุการณ์และเสียชีวิต ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเวลา 06.00 - 11.59 น. ร้อยละ 29.93 ส่วนน้อยในช่วงเวลา 0.00 - 05.59 น. (13.49%)

แนวโน้มของปัญหา

จากข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากการตั้งใจทำร้ายตนเองตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2553 - 2557 (ค.ศ. 2010 - 2014) วิเคราะห์จากโรงพยาบาลเครือข่าย 33 แห่ง การบาดเจ็บจากการตั้งใจทำร้ายตนเอง สูงเป็นลำดับที่ 5 ของทุกปี ส่วนใหญ่ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดที่เกิดเหตุ จำนวนของผู้บาดเจ็บจากการตั้งใจทำร้ายตนเอง มีแนวโน้มลดลงทุกปี จำนวนการเสียชีวิตจากการตั้งใจทำร้ายตนเอง มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย ปี พ.ศ. 2555 - 2556 (ค.ศ. 2012 - 2013) และเพิ่มขึ้น ปี พ.ศ. 2557 (ค.ศ. 2014) (รูปที่ 1) ผู้บาดเจ็บเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ปี พ.ศ. 2553 - 2555 (ค.ศ. 2010 - 2012) แต่ในปี พ.ศ. 2556 - 2557 (ค.ศ. 2013 - 2014) ผู้บาดเจ็บเพศชายมากกว่าเพศหญิง สำหรับผู้เสียชีวิตเพศชายมากกว่าเพศหญิงทุกปี กลุ่มอายุ 20 - 39 ปี เป็นกลุ่มที่มีจำนวนผู้บาดเจ็บสูงสุดทุกปี (รูปที่ 2) อาชีพผู้ใช้แรงงาน เป็นอาชีพที่มีจำนวนผู้บาดเจ็บสูงสุดทุกปี (รูปที่ 3) ผู้ตั้งใจทำร้ายตนเองมีพฤติกรรมเสี่ยงการดื่มแอลกอฮอล์สูงสุด ปี พ.ศ. 2553 (ค.ศ. 2010) และมีแนวโน้มลดลงทุกปี ปี พ.ศ. 2554 - 2557 (ค.ศ. 2011 - 2014) วิธีการทำร้ายตนเอง ด้วยกลุ่มพิษจากสารอื่น สารเคมี สารพิษที่มีได้ระบุรายละเอียด (X69) พิษจากสารปราบวัชพืช สารฆ่าแมลง (X68) และกลุ่มยาระงับปวด ยาลดไข้ (X60) มีแนวโน้มลดลง ปี พ.ศ. 2554 - 2557 (ค.ศ. 2011 - 2014)

แต่โดยวัดภูมิคมเพิ่มขึ้น ปี พ.ศ. 2557 (ค.ศ. 2014) (รูปที่ 4) บ้านและบริเวณบ้านเป็นสถานที่ผู้บาดเจ็บทำร้ายตนเอง และเสียชีวิตมากที่สุด และช่วงเวลาเกิดเหตุการณ์ส่วนใหญ่เกิดในช่วงเวลา 18.00 - 23.59 น. เช่นเดียวกันทุกปี (รูปที่ 5)

จากสภาพปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบัน ทำให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต และสภาพจิตใจของประชาชนโดยเฉพาะกับกลุ่มวัยรุ่น และวัยแรงงาน เช่น รายได้ไม่สมดุลกับรายจ่าย ประกอบกับการรับค่านิยมของระบบทุนนิยมเข้ามา ทำให้ประชาชนเกิดความคับข้องใจ และไม่พอใจในความเป็นอยู่ของตนเอง ทำให้มีโอกาสทำร้ายตนเองได้ นอกจากนี้ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางสื่อมวลชนต่าง ๆ มีผลกระทบให้เกิดการเลียนแบบการทำร้ายตนเองมากขึ้นด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหา พร้อมทั้งเผยแพร่วิธีการเข้าถึงบริการนี้แก่ประชาชนทั่วไปในวงกว้าง กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงศึกษาธิการ ควรมีการร่วมมือค้นหาสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนการให้บริการปรึกษา (counselling) แก่เด็กและเยาวชนที่บาดเจ็บจากการทำร้ายตนเอง นอกจากนี้ ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวและชุมชน ควรแสดงออกถึงความรัก ความอบอุ่นและการดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน และควรจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องเกี่ยวกับพิษภัยและอันตรายจากสารเคมี และสารพิษต่าง ๆ รวมทั้งแนะนำวิธีการจัดเก็บสารฆ่าแมลง สารพิษ และสารเคมีต่าง ๆ ให้มิดชิดเพื่อความปลอดภัย ซึ่งจะเป็นการลดปัญหาการบาดเจ็บจากการตั้งใจทำร้ายตนเองลงได้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโรงพยาบาลเครือข่ายผู้ระงับการบาดเจ็บระดับชาติ จำนวน 33 แห่งที่เป็นฐานข้อมูลให้สำนักกระบวนวิชา ได้แก่ 1.รพ.เลิดสิน (กรุงเทพมหานคร) 2.รพ.นพรัตน์ราชธานี (กรุงเทพมหานคร) 3.รพ.พระนั่งเกล้า (นนทบุรี) 4.รพ.พระนครศรีอยุธยา 5.รพ.สระบุรี 6.รพ.ชลบุรี 7.รพ.ระยอง 8.รพ.พระปกเกล้า (จันทบุรี) 9.รพ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศร

(ปราจีนบุรี) 10.รพ.นครราชสีมา 11.รพ.บุรีรัมย์ 12.รพ.สุรินทร์ 13.รพ.สรรพสิทธิประสงค์ (อุบลราชธานี) 14.รพ.ขอนแก่น 15.รพ.อุดรธานี 16.รพ.ลำปาง 17.รพ.อุดรดิตถ์ 18.รพ.เชียงรายประชานุเคราะห์ (เชียงราย) 19.รพ.สวรรค์ประชารักษ์ (นครสวรรค์) 20.รพ.พุทธชินราช (พิษณุโลก) 21.รพ.ราชบุรี 22.รพ.เจ้าพระยายมราช (สุพรรณบุรี) 23. รพ.นครปฐม 24.รพ.นครศรีธรรมราช 25.รพ.สุราษฎร์ธานี 26.รพ.หาดใหญ่ (สงขลา) 27.รพ.ตรัง 28.รพ.ยะลา 29.รพ.พุทธโสธร (ฉะเชิงเทรา) 30.รพ.วชิระภูเก็ต (ภูเก็ต) 31.รพ.ชุมพรเขตอุดมศักดิ์ 32.รพ.กระบี่ 33.รพ.ตะกั่วป่า (พังงา)

ผู้เรียบเรียง

อนงค์ แสงจันทร์ทิพย์

บรรณาธิการวิชาการ

พญ.พิมพ์ภา เตชะกมลสุข, นพ.คำนวณ อึ้งชูศักดิ์

Fig.1

Reported cases and deaths of intension self - harm by Year, Thailand, 2010 - 2014

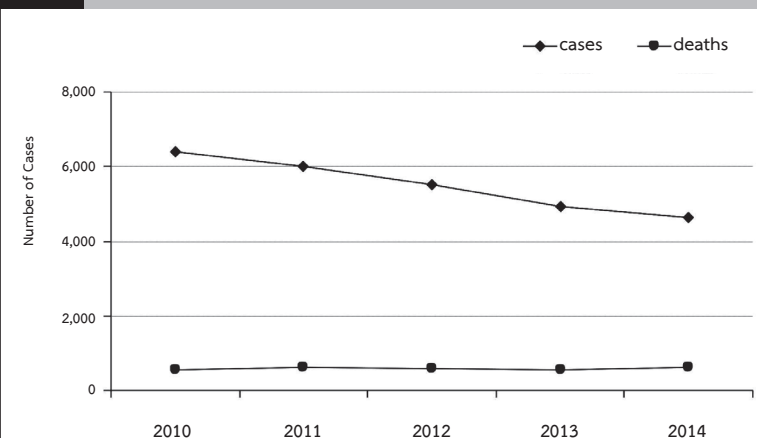

Fig.2

Reported of Intension self - harm by Age - group, Thailand, 2010 - 2014

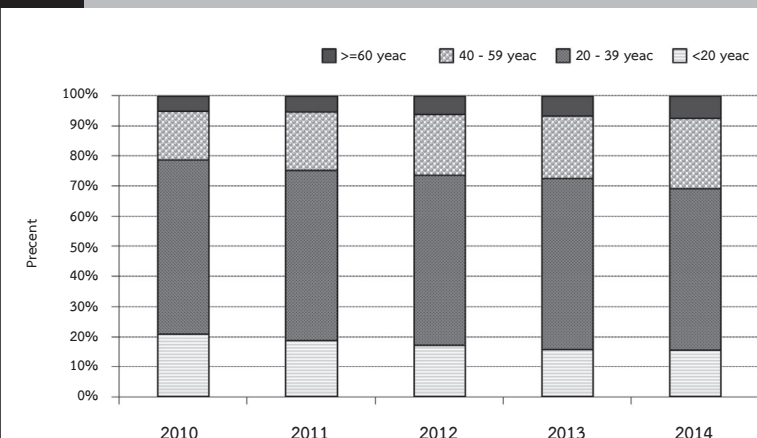

Fig.3 Reported of Intension self - harm by Occupation, Thailand, 2010 - 2014

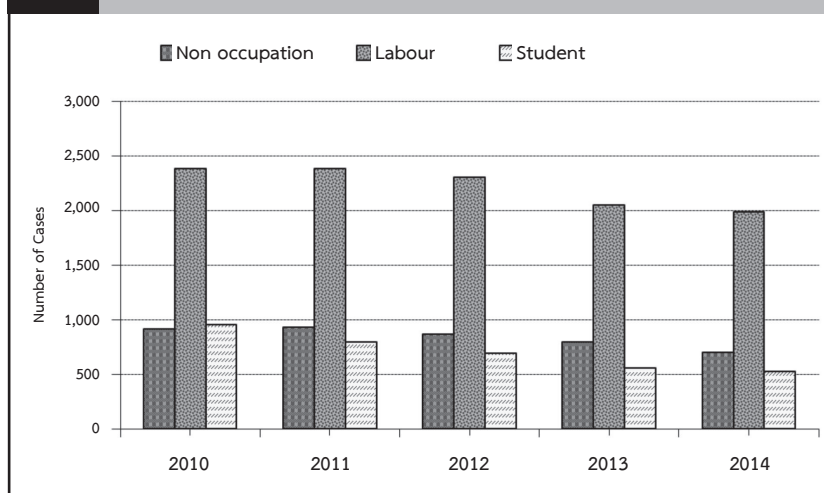

Fig.4 Reported of Intension self - harm by Year, Thailand, 2010 - 2014

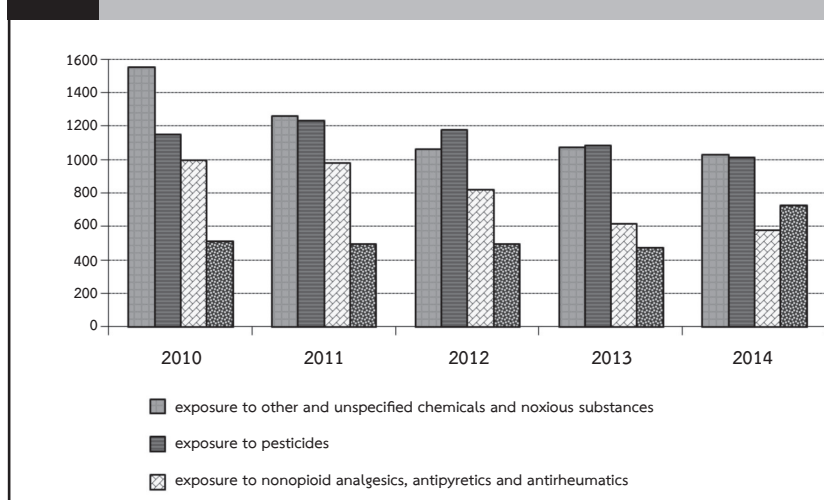

Fig.5 Reported of Intension self - harm by Time, Thailand, 2010 - 2014

